

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): ~~diplomová~~ / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a): Mgr. Petr Jirák

Práci předložil(a): Michaela Švejdová

Název práce: Estetické názory Friedricha Nietzscheho

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Autorka práci si v úvodu stanovuje za cíl popsat a analyzovat estetickou koncepci F. Nietzscheho v jeho raném období. Zdůrazňuje, že se pokusí zachytit komplexnost různých aspektů tohoto myšlení, neboť bez takového náhledu by nebylo možné zaujmout adekvátní pohled na probírané téma. Cíl práce naplněn byl, ale s mnohými výhradami.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Náročnost zvoleného tématu je značná, neboť vyžaduje nejen dobrou znalost Nietzscheho rané fáze myšlení, ale také i mnoha faktorů, které ovlivnily zmíněného myslitele. V neposlední řadě je nutné mít dobré povědomí o reáliích starověkého Řecka, do jehož zdí Nietzsche umísťuje velkou část svého raného bádání. Nejedná se tedy nikterak o banální téma. Náročnost tohoto úkolu však přesahuje síly autorky, která se pohybuje pouze na malé části vymezené problematiky. Nemůže tak dostat svému vysokému cíli, podat komplexní výklad daného období. Problém nastává v nedostatečně vymezené primární literatuře, která se sice opírá o *Zrození tragédie* a čtvrtou nečasovou úvahu *Wagner v Bayreuthu*, ale opomíjí několik dalších vhodných děl, která by autorce pomohla získat větší rozhled a jistotu v jejím výkladu. (*O pravdě a lži nikoliv ve smyslu morálním, Rané texty o hudbě a řeči*, aj.) Sborník *O životě a umění*, který řadí autorka mezi svoji primární literaturu je zvolen nevhodně, protože se primárně jedná o překlady některých pasáží z pozdního díla *Wille zur macht*.

V první části své práce se autorka snaží popsat a analyzovat Nietzscheho pojetí umění, jak ho představuje ve své prvotině *Zrození tragédie z ducha hudby*. Její výklad zde trpí několika nedostatky, především se nepropracovaná k jádru Nietzscheho umělecké metafyziky. Tu chápe převážně pouze jako vztah dvou umělecky působících sil (apollinské a dionýské), které mají za úkol pozvedat člověka. V očích autorky jejich vzájemné puzení slouží primárně k rozvoji individua (s. 16). Přináší mu do světa tvořivý prvek, který umělecký genius ve své podobě poté ztělesňuje.

Tento závěr je zapříčiněn absencí alespoň základní znalosti jak Shopenhauerovy filosofické pozice, z které Nietzsche vychází, tak řeckého myšlení. Autorka tak nutně mívá ontologickou rovinu celého problému, která je pro Nietzscheho základem, ze které poté může klást umění na první místo. Jedná se především o vztah jevu a vůle (či kosmu a chaosu), jejichž rozpor je neodstranitelný a pro člověka bytostně nepřekročitelný – on sám je jeho výrazem. V tomto dionýském náhledu, který za pomoci apollinských obrazů tak jedinečně znázorňuje tragické drama, nazírá na pomíjivou a ničím nezaloženou povahu skutečnosti. To poté vede Nietzscheho k tomu náhledu, že svět je třeba chápat jako estetický – nikoliv etický – fenomén. Pod takto vypracovanou koncepcí poté Nietzsche přistupuje k interpretaci vybraných tragických dramát a poté k útoku na pojetí *epistémé*, které se mu zhmotňuje v osobě Sókrata. Na tuto rovinu výkladu se autorka práce bohužel nedostává, a tak její analýza

tragického umění postrádá ostrost, s kterou ji Nietzsche formuluje. Přesto práce nepostrádá zajímavé momenty. Autorka například zajímavým způsobem zdůrazňuje proměnlivost projevů obou puďů (s. 12). V druhé části práce se autorka věnuje pozornost Nietzscheho pojetí hudby a slova a obrazu. Zde je výklad ovlivněn výše zmíněným výběrem primární literatury. Poté se autorka věnuje osobě R. Wagnera v intencích Nietzscheho umělecké koncepce. Zde se jí poměrně daří aplikovat zmíněný dialektický princip na osobu umělce. (s. 28). V této části práce se autorka celkově pohybuje jistěji a její výklad lépe koresponduje s primárním textem.

V závěru práce přichází s několika velmi spornými výklady Nietzscheho raného myšlení, které ovšem lze chápat jako vlastní interpretační přístup k dané tématice. Za dobrý moment považuji zdůraznění vztahu makrokosmu a mikrokosmu v souvislosti s dvěma již zmíněnými uměleckými živly. Tohoto momentu si autorka celou práci dobře všímá. Poté však přichází s několika velmi spornými výklady, které by musely být opřeny o konkrétní pasáže, aby mohly obstát. Jejich validitu ovšem nedokazuje na primární ani sekundární literatuře.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev hodnotím jako průměrný, v některých pasážích slabý. Autorka bojuje na mnoha místech s neschopností jasně vyjádřit své myšlenky. Také má tendenci k silným vyjádřením, které nejsou poté nijak doloženy či vysvětleny. Zvláště tento rys snižuje hodnotu celého textu. Práce neobsahuje gramatické chyby. Odkazování je jednotné a funkční. Práce je členěna přehledně a tvoří jednotný celek. Práce neobsahuje žádné přílohy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce je napsána se zaujetím pro dané téma a autorka neváhá na mnoha místech sama interpretovat vybrané pasáže či dokonce přicházet s vlastním hodnocením. Tuto snahu hodnotím kladně, je ovšem velkou slabinou, že se v této snaze neopírá o důkladnější a rozsáhlejší studium primární a sekundární literatury. Zvláště je zarážející její opomíjení uznávaných badatelů, jejichž výklad využívá autorka spíše na podporu svého postoje, než aby poukazovala na různost možných náhledů na dané téma. Využívání sekundární literatury je obecně slabou stránkou této práce. Je jí využíváno velmi málo a text tak na mnoha místech ztrácí svoji váhu. (s. 11-13, 28-30). Knihu G. Deleuze bych na této úrovni nedoporučoval, jedná se již o svébytnou interpretaci Nietzscheho myšlení. Autorka si v citacích této publikace není vůbec vědoma, v jak posunutém kontextu je využívá. Naopak výklad P. Kouby, jakožto nejvýznamnějšího českého badatele k tomuto tématu, je nevyužit.

Autorce se obecně nedaří držet od Nietzscheho textu i jeho rétoriky náležitý odstup. Jakkoliv lze pozitivně hodnotit snahu uchopit a promyslet vymezené téma, ke kritické analýze zkoumaného problému se nepřiblíží. Cíl práce by bylo vhodné lépe vymezit a úžeji specifikovat, aby se autorka mohla plně soustředit na daný interpretační úkol.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Vysvětlete, co znamená v Nietzscheho termín „tragický“.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově):

Navrhuji známku na pomezí velmi dobře a dobře s přihlédnutím k obhajobě.

Datum: 29. 5. 2017

Podpis:

